



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 234/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., bytom D., ktorou namietal porušenie čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 41 ods. 4, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2 T 57/05 z 1. júla 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2005 doručená sťažnosť A. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv podľa čl. 16

ods. 2, čl. 41 ods. 4, čl. 47 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 1 a 4 ústavy rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 57/05 z 1. júla 2005.

Sťažovateľ okrem iného uviedol, že bol „... odsúdený za trestný čin podľa par. 213 ods. 1 Trestného zákona k odňatiu slobody Trestným rozkazom 2 T 57/05, vydaným podľa par. 314e ods. 1 Trestného poriadku Okresným súdom v Nových Zámkoch dňa 15. 4. 2005, doručeným 26. 4. 2005. Odpor proti trestnému rozkazu 2 T 57/905 som podal 27. 4. 2005 na Okresný súd v Nových Zámkoch písomne a nebol vzatý späť do začatia hlavného pojednávania.

K predvolaniu na hlavné pojednávanie stanovené na 27. 5. 2005 som sa písomne vyjadril a ospravedlnil neprítomnosť na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde v Nových Zámkoch vo veci 2 T 57/05. Podľa par. 164 ods. 3 trestného poriadku obvinený nesmie byť nijakým spôsobom k výpovedi alebo k priznaniu donucovaný. Opakovane som bol Okresným súdom v Nových Zámkoch predvolaný na hlavné pojednávanie stanovené na 1. 7. 2005 bez doručenia obžaloby, o ktorej sa zmiňuje súd. Donútený súdom pod hrozbou väzby som sa zúčastnil na hlavnom pojednávaní, na ktorom som bol prítomný na Okresnom súde v Nových Zámkoch dňa 1. 7. 2005 v zmysle par. 213 ods. 1 Trestného zákona. (...)

Pri prejednávaní veci na hlavnom pojednávaní právnu kvalifikáciu ma uznal vinným okresný prokurátor a trest uložil samosudca vzhľadom na bezúhonnosť mojej osoby. Podľa čl. 50 ods. 1 siedmeho oddielu Ústavy SR len súd rozhoduje o vine a trestne za trestné činy.

Zaradovanie mojej osoby v odôvodnení rozsudku 2 T 57/05 pod úroveň základných práv a slobôd obmedzovaním a usmerňovaním môjho rodinného a súkromného života je v rozpore s Ústavou SR. Podľa čl. 49 siedmeho oddielu Ústavy SR len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie. V Rozsudku v mene SR 2 T 57/05 Okresný súd v Nových Zámkoch dokumentuje, že po hlavnom pojednávaní konanom dňa 1. 7. 2005 rozhodol.

Nikoho nemožno podrobiť ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 druhého oddielu Ústavy SR. Okresný súd v Nových Zámkoch v rozsudku 2 T 57/05 zo dňa 1. 7. 2005 rozhodol a vychádza z nasledujúceho: Zákona o rodine, totožnosti detí podľa Rozsudku Okresného súdu Bratislava I P 73/92-63 zo dňa 4. 9. 1997, právoplatného od 10. 10. 1997, v ktorom ide o deti S. a uvedené priezvisko R., v zmysle čl. 41 ods. 4

piateho oddielu Ústavy SR vo veci starostlivosti o maloleté deti S.: A. (...) a A. (...), rodičov S. O zmene priezviska na základe zákona súd rozhodol Rozsudkom P 73/92-76 zo dňa 4. 3. 1998“.

V závere sťažnosti sťažovateľ žiada, aby o nej ústavný súd „... rozhodol v zmysle par. 57 Zákona o ústavnom súde“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal, že k porušeniu jeho základných práv malo dôjsť rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 57/05 z 1. júla 2005.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 207/04, I. ÚS 34/05, I. ÚS 127/05).

Ustanovenie čl. 127 ústavy teda limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ďalej aj „sťažovatelia“) vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Uvedený princíp sa nepochybne týka prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci súdneho konania môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, k porušeniu ktorých malo dôjsť pochybením vo veci konajúceho súdu, využitím opravných prostriedkov, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon [v danom prípade Trestný poriadok (ďalej aj Tr. por.)].

Zo samotného obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa mohol ochrany svojich práv domáhať vo vzťahu k namietanému prvostupňovému rozsudku využitím riadneho opravného prostriedku – odvolania [§ 245, § 246 ods. 1 písm. b) Tr. por.]. Ako vyplýva zo zistenia ústavného súdu, napokon tento prostriedok aj využil, keď sa proti uvedenému rozsudku okresného súdu odvolal po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní konanom

1. júla 2005. V nadväznosti na uvedené bol trestný spis okresného súdu sp. zn. 2 T 57/05 postúpený 24. augusta 2005 na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“), na ktorom sa nachádzal aj ku dňu predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľa.

Ústavný súd považuje odvolanie ako riadny opravný prostriedok za účinný právny prostriedok ochrany označených práv sťažovateľa. Na základe podaného odvolania môže odvolací súd v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytýkané, a v prípade splnenia zákonom ustanovených predpokladov zrušiť napadnutý prvostupňový rozsudok.

Keďže z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ právny prostriedok, ktorý mu Trestný poriadok poskytuje na ochranu namietaného porušenia jeho základných práv, využil (ale dosiaľ o ňom nebolo rozhodnuté), možno z toho vyvodiť, že jeho sťažnosť bola ústavnému súdu podaná predčasne, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv (napr. I. ÚS 53/03).

Z právneho názoru, ktorý je súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu, pritom vyplýva, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý by bolo možné využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy dochádza k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (IV. ÚS 21/02). V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyčerpaním všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. Iná interpretácia by v danej veci mala

za následok nežiaducu situáciu, keď by to isté rozhodnutie súčasne preskúmavali ako krajský (odvolací) súd, tak aj ústavný súd (IV. ÚS 177/05).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2005